

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR JERZY ŚLIWIŃSKI
PRODUKCJA RYB DODATKOWYCH
W GOSPODARSTWACH
KARPIOWYCH

SKRYPT

Początkowo gospodarka stawowa polegała na samorzutnym zarybianiu stawów rybami napływającymi bezpośrednio z rzeki podczas ich napełniania wodą, a potem następowało dalsze uzupełnianie rybami przy stosowanym przepływie wody w stawach o paciorkowym systemie zalewu. Ryby w stawie przebywały kilka lat w obsadzie mieszanej wielogatunkowej, a ich różnorodność zależała od obfitości ichtiofauny danej rzeki z której woda służyła do zalewu. Wielkość obsady stawów była najczęściej przypadkowa i zależała od umiejętności rybaka - stawniczego. Podczas pobytu ryb w stawie odbywał się cały cykl produkcyjny kilkunastu najczęściej gatunków ryb, rozpoczynający się od tarła dzikiego, poprzez wzrost narybku, aż do dojrzałości płciowej. Po pięciu siedmiu latach, w zależności od udanego "wpustu" ryb, następował "spust" stawu (odłów). Ryby wyławiano, sortowano, małe niewyrośnięte wpuszczano ponownie do stawu, a wyrośnięte, duże przeznaczano do konsumpcji. Obsadę stawu dorybiano po przez wpuszczanie ryb dodatkowych ponownie z rzeki w trakcie "dopustu" wody, lub bezpośrednio rybami odławianymi z rzek, czy jezior. Do najpopularniejszych gatunków w chowie stawowym dla tamtego okresu należały liny, karasie, szczupaki.

W późniejszym okresie produkcja ryb dodatkowych była prowadzona w bardzo wąskim zakresie, sprowadzała się tylko do hodowli kilku gatunków w polikulturze z karpem, głównie w celu wychowu materiału zarybieniowego dla jezior, rzek, zbiorników zaporowych. W latach sześćdziesiątych sprowadzono do Polski trzy gatunki ryb roślinożernych, (amura białego, tołpygę białą i pstrą)których wprowadzanie do produkcji stawowej z karpem trwało około dwadzieścia lat.

Większe zainteresowanie chowem materiału zarybieniowego ryb dodatkowych w stawach karpowych, nastąpiło pod koniec lat osiemdziesiątych. Od 1990 roku wraz ze zmianami polityczno-gospodarczymi w kraju zmieniły się kierunki produkcji ryb w stawach. W gospodarstwach karpowych po za tradycyjną hodowlą karpia hodowcy zaczynają poszukiwać nowych możliwości produkcyjnych, rozszerzając chów ryb dodatkowych. Oprócz materiału zarybieniowego, zaczynają produkcję ryb towarowych w ekstensywnym systemie takich gatunków, jak szczupak, sum, lin, karaś pospolity, zwiększając tym samym asortymenty produkcji w gospodarstwach karpowych ryby konsumpcyjnej.

Obecnie ryby dodatkowe są najczęściej hodowane w polikulturze z karpem, gdzie stanowią w stawie niewielką dodatkową obsadę w stosunku do karpia. Obsadę ryb dodatkowych ustala się uwzględniając cechy biologiczne gatunku, możliwości produkcyjne stawu, dostępności pokarmu naturalnego dla danego gatunku.

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR JERZY ŚLIWIŃSKI
PRODUKCJA RYB DODATKOWYCH
W GOSPODARSTWACH
KARPIOWYCH

SKRYPT

Głównym celem hodowli ryb dodatkowych w mono lub polikulturze z karpem jest produkcja materiału zarybieniowego różnych grup wiekowych, od produkcji narybku letniego do jesiennego, niekiedy ryb dwuletnich do obsady wód naturalnych; rzek, jezior, zbiorników zaporowych. Wybór gatunku i metod jego wychowu dla danej grupy wiekowej zależy od warunków technicznych gospodarstwa, jakości wody, intensywności produkcji karpia i stanu zdrowotnego ryb. Gatunki o wolniejszym tempie wzrostu (świnka, certa, brzana, kleń, boleń), lub drapieżne; szczupak, sandacz, sum, preferowany jest wychów grup najmłodszych (wylęg podchowany, narybek letni) w monokulturze. Natomiast gatunki o szybszym tempie wzrostu produkowane są jako narybek jesienny, dwulatki. Podstawą prowadzenia w hodowli ryb dodatkowych jest posiadanie dobrego zaplecza w postaci odpowiedniej wielkości i jakości stada tarlaków, najlepiej wyhodowanych już w warunkach stawowych.

Wolniejsze tempo wzrostu tych ryb w stosunku do karpia, większe wymagania środowiskowe, które często wpływa na ich przeżywalność, nie zachęca wielu producentów do produkcji starszych roczników, wymienionych gatunków. Mimo to jednak w związku z trudnościami zbytu karpia w ostatnich latach wzrosło zainteresowanie produkcją handlową, niektórych gatunków, takich jak; sum europejski, szczupak, lin, karaś pospolity, oraz w niektórych przypadkach ryb reofilnych karpiojących; jazia, bolenia, świnki, klenia, z przeznaczeniem głównie dla łowisk specjalnych. Wielkość produkcji, wybór gatunków, dobór sortymentu, zależne są głównie od wymagań rynku w danym okresie i możliwości zbytu.

Mimo dużych trudności w wychowie ryb dodatkowych nie zawsze kończących się powodzeniem, zainteresowanie taką formą produkcji stale wzrasta. Wynika to z tego, że nawet przy niskiej produkcji uzyskuje się w gospodarstwie karpiowym wyższe efekty w stosunku do poniesionych kosztów

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.